

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20, v Ljubljani: Hotel „Malič“, Šelenburgova ulica.

Posamezna številka 4 vinarje.
Naročnina v Trstu-Ljubljani mesečno K 1.20; po pošti mesečno K 1.50; četrtletno K 4.50; polletno K 9.—; leto K 18.—; za inozemstvo celoletno K 28.—.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 3 vinarje 1 mm. visokosti šeststolpne vrste. — Za odgovor je priložiti znamko.

Prepuščeni sami sebi.

Kadar govorimo o tržaškem Slovenstvu, moramo — ako to Slovenstvo poznamo — pomisliti takoj na naše delavstvo, ki to slovenstvo skoraj edino, vsekakor pa v glavnem reprezentira. Edini stan v Trstu razun delavskega, v katerem so Slovenci tudi močno zastopani, je mala in srednja obrt, medtem, ko se slovenska trgovina v Trstu niti od daleč še ni tako razvita, da bi to odgovarjalo naši številni moči v tem velikem pomorskem trgovskem emporiju.

Zato je samo ob sebi umljivo, da je ves napredek tržaškega Slovenstva odvisen od napredka našega delavstva in obrtništva v Trstu, ker je vsa politična moč vsakega naroda popolnoma odvisna od kulturne in gospodarske moči posameznikov, par bogatašev ne odtehta revščine tisočev in par inteligentov ne odtehta tisočglave v temi neznanja tavajoče množice in zato bi moralo stremiti vse naše narodno delo na tržaškem ozemlju za tem, da se razširja luč prosvete v najširše sloje, da se iščejo načini in pota, kako bi se gospodarsko dvignili naši mali in srednji obrtniki in enaka pozornost bi se morala posvečati boju naših delavcev za izboljšanje njihovega večkrat naravnost bednega, nikdar in nikjer pa nekoličkaj ugodnega položaja, ker je več kot naravno, da se mora posvečati največ pozornosti onim slojem, iz katerih je v glavnem sestavljen naš element.

Tržaški slovenski delavec je v narodnem oziru v glavnem prebujen in kot tak naravnost izredno požrtvovalen, ali prepuščen je samemu sebi in tudi tam, kjer je sam poskušal organizirati se, so se mu stavliale in se mu še vedno zapreke od strani, od koder tega morda ni pričakoval.

Na tržaškega slovenskega delavca se stavlja v narodnem oziru velike zahteve, kar je tudi potrebno, ker na tako eksponirani točki kot je Trst, mora biti vsak človek na svojem mestu, ali ker tržaški slovenski delavec vestno izpolnjuje že svoje narodne dolžnosti in ker je pri tem zelo požrtvovalen, ima pravico zahtevati od merodajnih narodnih

krogov, da bi posvečevali večjo pozornost njegovim razrednim zahtevam, njegovemu boju za izboljšanje gospodarskega položaja.

In izboljšanje gospodarskega položaja tržaškega slovenskega delavstva je naš eminenten narodni interes, ker — kakor smo že omenili — naša politična moč je odvisna od kulturne in gospodarske moči vsakega posameznika.

Danes je tržaško slovensko delavstvo prepuščeno samemu sebi, njegova gospodarska moč je minimalna, posebno prosvetljeno tudi ni in vendar kake čudeže dela to delavstvo pri raznih volitvah, kjer je treba manifestirati številno moč tržaškega Slovenstva! Kaj bi še-le storilo to delavstvo, kako močna naša narodna straža na obalah Adrije bi bilo ono, ko bi bilo kulturno in gospodarsko dovolj močno!

Enako skoraj je z našimi obrtniki in treba bo res misliti na to, kako najti pota in načine, po katerih bi se vse to dalo doseči; ker dolgo ne sme ostati naše obrtništvo in delavstvo — glavna moč tržaškega Slovenstva — prepuščeno samemu sebi, obrtniško in delavsko vprašanje mora postati sestavni del naše narodne politike — in ne samo v Trstu, temveč povsod, kjer bivajo Slovenci; ki smo narod malih ljudi in mora biti vsa naša politika taka, da bo odgovarjala potrebam in interesom teh malih ljudi.

Jugoslovansko vprašanje in habsburška monarhija.

Spisal R. W. Seton-Watson.

Zdi se mi, da doslej še noben slovenski časopis ni referiral o tej važni knjigi angleškega publicista, znanega pod imenom Scotus Viator, ker kaže, da se zelo malo zanimamo za to, kar se o nas Jugoslovani piše v tujini. Zato ne bo odveč, če podamo našim bralcem v kratkih potezah pregled knjige z vročo željo, da bi kmalu dobili v roke slovenski prevod tega znamenitega dela.

„Kaj?“ je dejal Trinquemaille. „To, da pomolimo k sv. Pankraciju in Mariji Devici ter dodamo dober krščanski očenaš.“

„Saj sem si mislil!“ je zamrmral Strapafar. Toda svoje molitvice sem že zdavnaj pozabil, če sem jih sploh kdaj znal.“

„Tudi jaz!“ je menil Corpodiballe.

„Ja“, je dejal Bouracan, „molitvic mi je iskinil is sbomin!“

„Gospodje“, je izpregovoril Trinquemaille, „treba vam bo samo ponavljati za mano, od besede do besede.“

Krčmar je bil pristopil in sledil temu razgovoru z očitnim zanimanjem.

„Gospod ima prav“, se je vmešal naposled z zamolklim glasom: „Molimo, gospodje, molimo! To je edina pot, da ukrotimo Satana, ki se je nastanil nocoj v moji revni krčmi!“

In padel je na kolena. Trinquemaille je storil nemudoma po njegovem zgledu. Po kratkem obotavljanju so poklekli tudi ostali trije.

Bil je čuden prizor. Plamen v kamnu je bil ugasnil. Veliko izbo je razsvetljevala še sajasta luč goreče trske, ki je delala vso sliko še žalostnejšo. In v tem zlovesčem prostoru je klečala in molila vsa nečedna petorica, ki se je pripravljala, da izvrši zločin.

Molili so tri molitve; najprej očenaš, nato molitev k sv. Pankraciju, ki je Trinquemaille

V predgovoru avtor pravi: „Noben evropski kraj ne nudi tako različnih in zamotanih problemov, kakor Avstro-Ogrska monarhija; in med njimi ni važnejšega in nujnejšega, nego je jugoslovansko vprašanje. V njih tiči prihodnja usoda celega srbo-hrvaškega naroda in z njo usoda zahodne polovice balkanskega polotoka — od tržaškega zaliva pa do bulgarskih mej, od južnoogrskih planjav pa do albanskih gora. Od njega je odvisno ravnotežje Adrije z vsemi svojimi vplivi na mednarodno situacijo. Predvsem jugoslovansko vprašanje lahko kadekoli vpliva na zunanjo dunajsko politiko in na notranji razvoj dualistične monarhije. Avstrija ne more upati, da razširi svoj vpliv na Balkanu, če si ne pridobi simpatij in podpore svojih milijonov jugoslovanskih podložnikov nasprotno pa srbo-hrvaški narod zaradi svoje zemljepisne in strategične lege lahko z ozko spojitvijo z Avstrijo proti Ogrski popolnoma razruši v korist Avstriji ravnotežje, ki na njem sloni dualistični sistem in tako napravi prevrat v notranjem mehanizmu in pripravi pot za oni kompromis med federalizmom in centralizmom, ki bi edini lahko razrešil nujna narodnostna dualistična vprašanja.“

Ta knjiga izkuša narisati naraščanje narodnostnega čutenja med Srbi in Hrvati v dualistični monarhiji in podrobneje popisati novejša gibanja za hrvaško-srbsko enoto.

Drugi del knjige govori o aneksiji Bosne, o mednarodni krizi, ki jo je povzročila ta afera in razlaga dalje metode, ki na njih temelji cela Aehrenthalova politika in ki so vsled nje najbolj trpeli Jugoslovani. Zgodovina Friedjungovega procesa in Vasičevih falzifikatov meče tak žarek svetlobe na politično situacijo nele med Jugoslovani temveč tudi v dualistični monarhiji kot v celosti, da se ne opravičujem zaradi podrobnega opisovanja teh stvari, tem manj, ker je podrobna razlaga potrebna za pošteno popisovanje nasprotnih nazorov.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

Nostradamus.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaurevers.

III.

Krčma „Pri treh žerjavih“

»P...o diol!« je zagodrnjal Corpodiballe. »Če že govorimo take reči, velja tudi omeniti, da je maršal de Saint-Andre oče mladega gospoda, ki nas je plačal, da ugrabimo Florizo. On je ravnotako mogočen, kakor Roncherolles. Ako mu njegov sin pove, kdo smo, nas da razčetreriti. In vendar bi se rajše izpostavil nevarnosti, da me doleti vrv ali razčetrerjenje, kakor pa ostal še dalje v tej krčmi. Strapafarjev predlog se mi zdi najpametnejši. Pojdimo na cesto, tam počakamo, da pride gospodična mimo.“

„Gospodje“, je povzel Trinquemaille s svojo običajno krotkostjo, »mladi Saint-Andre nam je ukazal počakati tukaj, dokler on ne zažvižga. Ne genimo se. Toda branimo se proti zlobni čarovnji tega vražjega popotnika.“

„Pa kako?“ je vprašal Corpodiballe.

„Ja, gaj nam je sa storiti? je dodal Bouracan.

posebno zaupal vanj, in naposled molitev k Mariji Devici, ki je popolnoma pomirila Corpodiballe. Pobožnost se je zaključila z običajnim križanjem. Nato se je vrnil krčmar pomirjen na svoj prostor pri vratih.

„Gospodje“, je dejal Trinquemaille, »nadaljujmo svojo večerjo.“

Četvorica banditov se je vrnila na svoja mesta okrog mize, ki je stala pod kamninovim pristreškom. Bouracan je vrgel na žerjavico nov sveženj dračja, in čeljusti so zopet pričele svoj šumni koncert. . .

„Millo dious“, je izpregovoril Strapafar, »nič se ne jezim, golobčki, da sem videl hudiča. Novo znanje mi je to, in zanimivo, recite, kar hočete. Ali ustrašil sem se ga vseeno?“

„Gospodje“, je povzel Trinquemaille le zdi se mi, da smo se ga vsi skupaj silno bali! . . . Eh, zdi se mi, da se ne bi bil bal nihče izmed nas, če bi bil nekdo z nami. Saj veste, koga mislim!“

„To sem ravno hotel reči!“ je vzkliknil Strapafar. „Ah, vivadiou, z njim se ne bojim ne Boga, ne hudiča. Tako pa smo izgubili vse, celo čast smo zaigrali.“

„Ja“, je godel Bouracan, »dago je. Če pi pilaon dugaj, pi pilo fse trukače!“

DNEVNE VESTI.

Vstavljeni bomo začeli v kratkem pošiljanje lista vsem onim, ki niso še plačali naročnine; prosimo torej, da plačajo čim prej naročnino vsi oni, ki tega še niso storili, list pa prejema. Od meseca februarja naprej ne bomo pošiljali brezplačno niti enega izvoda več, ker mi moramo plačati vsak izvod in še znamke povrhu! Prosimo torej! Naročnina naj se pošilja, dokler nimamo odprtega čekovnega računa pri poštini hranilnici, po poštini nakaznicah.

Politična idila v Istri. V hrvaško-slovenski delegaciji istrskega deželnega zbora morajo že dalj časa vladati nejasni in nenaravni odnosi; zlasti se prikrito za kulisami bije oster boj med istrskimi konservativnimi elementi, ki prevladujejo položaj ter goje konservativno in reakcionarno politiko nekega „pučkega prijatelja“ z istrskega otočja, in naprednimi elementi, ki se koncentrirajo po važnejših istrskih mestih. Pred kratkim je že dal napredni element duška svoji nezadovoljnosti v „R. N. L.“ s pismom na istrsko politično društvo. Dejansko se skuša konflikt zaviti v tajen pajčolan, da ne bi volilci zaslužili teh nezdravih in naravnost škodljivih razmer. Vse se tako lepo prikriva in zakriva, da vzbudi cela zadeva splošni sum, da je v tem kraljestvu nekaj „simptovnov politične trhljivosti“. Do tega zaključka nas privede dejstvo, da je dr. Gjurjo Červar iz Voloske odložil svoj deželnozborni mandat. Na vsak način je dolžnost vodilnih krogov, da razjasnijo dejanski položaj in se pokaže slovenski javnosti prava slika istrske politične idile.

Doba občinskih gerentov. Kadar bo politični zgodovinar slikal politične boje na Kranjskem, bo sedanje pometanje in rogovilenje S. L. S. proti naprednim občinam z vso opravičenostjo krstil za „doba občinskih gerentov“. Klerikalci so začeli sedaj napadati napredno mesto Krško in z le njim lastno brutalnostjo bodo pri deželni vladi dosegli imenovanje občinskega gerenta za Krško, češ, da so revizorji deželnega odbora prišli velikim nerednostim na sled. Oficijelno glasilu kranjskega deželnega odbora „Slovenec“ že forsira imenovanje klerikalnega prvkarja za občinskega gerenta. Ni slučajno, ampak dosledno Eseele uganja proti-ljudsko politiko občinskih gerentov.

Ljubljanski občinski svet je imel v torek popoldne ob 6. uri svojo prvo redno sejo. Predsedoval ji je župan dr. Tavčar, ki je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal, da bo vedno strogo objektiven. Naznanil je tudi, da je odložil v deželnem šol. svetu svoj mandat kot zastopnik Ljubljane. Sledila je volitev podžupana in je bil s 23 glasovi izvoljen dr. Triller; 13 glasovnic je bilo praznih, 6 pa jih je dobil Nemec Pammer. — Nato so se vršile volitve v nekatere odseke in so bili izvoljeni sledeči obč. svetovalci: v magistratni odsek: Franchetti, Knez, Lapajne, dr. Triller, Kristan, dr. Zajc, Štefe, Lilleg in Pammer; v šolski odsek: Dimnik, Likozar, Reisner, dr. Pipenbacher, Hudovernik, dr. Detela, Jevc, Šerjak in dr. Ambrositsch; v personalni odsek: Višnikar, Bončar, Hudovernik, Milohnoja, dr. Novak, dr. Detela, Štefe, Štrukelj in dr. Ambrositsch; v finančni odsek: Milohnoja, Likozar, Mally, Reisner, Smole, Štrukelj, Lilleg, Ložar in dr. Staudacher; v stavbinski odsek: Štembov, Bončar, Knez, dr. Novak, Pavšek, Rojina, Ložar, Bahovec in dr. Pammer; v policijski odsek: dr. Pipenbacher, Franchetti, Bonač, Trnkoczy, Štefe, Marinko in Elbert; v olepševalni odsek: Mally, Štembov, Bončar, Röhrl, Marinko, Štefe in Schmitt; v obrtni odsek: Franchetti, Bonač, Črne, Lapajne, Pavšek, Rojina, Ložar, Šerjak in Unger; v draginjski odsek: Röhrl, Dimnik, Planinšek, Kristan, Jevc, Kos in Brand. — V deželni šolski svet se mesto dr. Tavčarja s 23 glasovi izvoli prof. Reisner; 13 glasov je dobil dr. Detela, 7 glasovnic je bilo pa praznih. — Sklene se, da bodo redne seje vsaki prvi torek v mesecu, ob 6. uri zvečer. — Prof. Reisner je vložil nujni predlog: obč. svet skleni: županu se naroči, naj nujno pozove direktorij mestn. vžitn. zakupa, da predlaga dovolitev primerne draginjske doklade usluž-

bencem mestnega vžitn. zakupa. Dr. Zajc predlaga nujno glede ureditve službenega razmerja mestnih vžitninskih paznikov. Oba predloga sta sprejeta. — Dr. Novak nujno predlaga, naj se deželni vladi predlaga član v volilno komisijo trgovske in obrtne zbornice. Dr. Zajc je proti. Za predlog se z ozirom na varovanje mestne avtonomije toplo zavzame Kristan. Predlog se sprejme in izvoli Lapajne. — Župan naznanja, da obč. svetovalec Jevc odlaga mandat, kar se vzame na znanje. — Ko so se konstituirali odseki, zaključil župan po 8. uri zvečer sejo.

Novi član kranjskega deželnega odbora. Kot ljubljanski župan je dr. Ivan Tavčar odložil mesto deželnega odbornika. Njegove posle v deželnem odboru prevzame njegov namestnik dr. Karl Triller.

Iz Sv. Jakoba v Trstu. Na notico, katero ste bili priobčili pred nekaj dnevi, o enotnem delovanju na narodnem polju, odgovorjam, da ni umestno čakati, da bo pozidan naš novi dom, namreč šola družbe sv. Cirila in Metoda, pač pa bi se moralo že poprej ukreniti vse potrebno, da bomo vstopili v naš narodni hram združeni, ne pa da bi se šele tam združevali, ker ni nobene gotovosti, da bi se združili, pač pa bi lahko nastal hujši prepir. — V novi naš narodni hram, v naše bodoče svetišče moramo stopiti združeni. Zato bi imel ravno „Sokol“ najlepšo priliko prevzeti nekako inicijativo za združenje. Toda pri tem mora biti nepristopen vsem vabljenim glasovom z ene ali druge strani, ker vsaki ozirom bi vso akcijo popolnoma ponesrečili. Edino sokolska disciplina je v stanu spraviti v pravi tir te zavožene razmere.

Istrska pogajanja. Med hrvaško-slovensko deželnozbornsko manjšino in Italijani so se včeraj nadaljevala sporazumna pogajanja pod predsedstvom tržaškega namestnika. Uradno poročilo o toku in vsebini pogajanj je suhoparno in brezpomembno. Zanimivo je dejstvo, da je preteklo soboto, dne 20. t. m. zboroval v Poreču deželni šolski svet za Istro pod predsedstvom ces. namestnika princa Hohenlohe. Svet je sklenil mnogo važnih sklepov glede ustanovitve manjšinskih šol v koprskem, poreškem, pazinskem, puljskem in vološkem okraju. V nekaterih občinah teh okrajev se ustanove mešane ljudske šole z hrvaškim oziroma slovenskim učnim jezikom in z italijanščino kot postranskim učnim predmetom. — V šolskih vprašanjih se še vladi posreči ustvariti med obema narodoma nekaj „modus vivendi“. Sporazumna pogajanja pa so brezuspešna glede delitve istrskih občin, kakoršno zahteva italijanska deželnozbornska večina, ki hoče v bližini italijanskih mest se nahajajoče vasi priklopiti k mestnim občinam. Ta zahteva je naravnost nesprejemljiva od strani slovanskih poslancev.

Osebnost. Pravni praktikant pri ljubljanskem deželnem sodišču Fran Spiller je imenovan za avskultanta.

Drvo ga je ubilo. Dne 17. t. m. je v „Učjaku“ pri Idriji drevo, ki je bilo nasekano, padlo in pod seboj pokopalo 45-letnega delavca Erjavca. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

Sovražna brata. Te dni sta v neki gostilnici v Bizoviku pri Ljubljani pila dva brata, tamkašnja posestnika. Vino jima je zlezlo v lase in začela sta se prepirati, nato pa pretepati. Starejši je zadobil tako težke poškodbe na glavi, da je moral iti drugi dan v deželno bolnišnico.

Motena svatba. Posestnik Franc Šebenič v Plešivici je slavil te dni svojo svatbo. Okoli 11. ure po noči so zahtevali nekateri vaščani vstop v hišo. Ker jim je bil zabranjen, so začeli pred hišo rszajati in so poškodovali voz nekega svata. Slednjič so jih svatje pregnali.

Ples otrok priredi šentjakobska Čitalnica v Trstu na pustno nedeljo. Kostimirani otroci dobe nagrade.

Utopljenec. Zidar Janez Škerl je predvčerajšnjim dopoldne zapazil na pomolu sv. Terezije pri državnem kolodvoru v morju mrtvo človeško truplo. Obvestil je policijsko postajo na državnem kolodvoru. Stražniki so

utopljenca zvezli na suho in pomorski zdravnik je dognal, da je bilo truplo celo noč v vodi. Utopljenec je nepoznan, domnevajo, da je neki angleški mornar, ker so našli pri njem angleški denar. Policija je ponesrečenca fotografirala.

Zblaznili. Alkoholom udano, 50-letno Jero Peternel, ki je znana policijskim organom in ki je bila zadnje dni pod ključem v ulici Tigor, so zdravniki Graške univerze spoznali za duševno bolno. Z ozirom na to so jo prepeljali v norišnico pri sv. Ivanu. — Zblaznel je tudi kaznjenež 30-letni Jurij Jankovič, ki je bil zaprt v ječah nekdanjega tržaškega jezuitskega samostana. Prepeljali so ga v mestno bolnico.

Plesni odsek slov. trg. društva „Merkur“ priredi 1. februarja t. l. v veliki dvorani „Nar. doma“ zaključni plesni venček. Prireditelji so si stavili za nalogo, ukreniti vse potrebno, da bo ta prireditev vredna dosežanj plesnih društvenih prireditev. Vabila so se že razposlala. Ker pa pri največji pazljivosti ni izključeno, da bi se kakega prijatelja ne prezrlo, usojamo si vse dotičnike, ki bi vabila tekom tega tedna ne prejeli, najljubneje prositi, da zahtevajo vabila pismeno ali ustmeno pri društvu. Pri plesnem venčku, čigar dobiček je namenjen dobrodelnim napravam društva, bo svirala „Slovenska filharmonija“. Začetek ob 9. zvečer. Vstopnina 2 K za osebo.

Požar. V gozdovih graščine Planina v sevniškem okraju na Spodnještajerskem je imel trgovec z ogljem Anton Rupnik 40 vagonov oglja v neki leseni baraki. Po naključju je v baraki nastal ogenj, ki je uničil vso zalogo. Anton Rupnik ima 18.000 K škode, zavarovan pa je bil samo za 15.000 K.

Posledice politične debate. Braslovčani Matija Masle, Jože Juhart in Janez Breziček so nekoliko vinjeni dne 21. t. m. korakali po cesti proti Topolam na Štajerskem. Potoma so začeli politično debato in živahno so razmotrivali izid zadnjih državnozbornih volitev, zlasti ker so bili med seboj hudi politični nasprotniki. Breziček je bil živahen in po opoziciji Masleta tako razjarjen, da je udaril z žago po glavi Masletovi, ki se je takoj zgrudil nezavesten na tla. Breziček bo moral premišljati slabe posledice te politične debate v zaporu.

Ciril Metodov ples v Trstu. Z ozirom na važnost tega tradicionalnega slovanskega plesa sporočamo vsem onim, ki nas osebno in pismeno nadlegujejo, zakaj ne priobčujemo reklamnih notic za ta ples, da bi jih priobčevali ko bi jih dobivali, ravnotako, kot priobčujemo vse poslane reklamne notice narodnih društev. Krivcev toraj ni iskati na naši strani, ker naša dolžnost ni, stikati po Trstu za raznimi komodnimi gospodi. Toliko, da bo jasno.

Električno obdelovanje vrtov. Na highfieldski rastlinski šoli v Essexu na Angleškem so napravili prvi sistematični poskus, kako hi s pomočjo elektrike pospešijo plodovitost vrtov. Na 200 ha veliko ploskev je vplival električni tok 600.000 voltov. Poskus se je izborni obnesel in je iznova dokazal kar so bili pokazali že manjši poskusi te vrste. Pod vplivom električnega toka so bile nekatere rastline nepričakovano plodovitejšs kakor preje. Elektriko so napejali v rastlinjake potom žic, ki so jih razpeljali med gredami. Električni tok je bil tako močan, da je prepojil vse ozračje in je v temi utrinjal iskre.

Električni tok poveča množino dušika v zraku. Dušik je pa važno sredstvo za pospeševanje rasti rastlin. Medtem ko na sočivje ne vpliva tok, učinkuje jako ugodno na jagode, ki zrastejo pod njegovim vplivom skoro mesec preje kakor navadno in je obrodek za 40 odstotkov bogatejši. Kumare obrode za 17 odstotkov bogatejše, tudi ječmen obrodi lepše in bogatejše. 600.000 voltov električnega toka je proizvajal spretno zgrajen stroj, ki obstoji iz šestih vrtečih se steklenih plošč in krtačic. Stroški so izvanredno majhni.

Avstrijska vojna mornarica v Trstu. Včeraj opoldne je priplula v tržaško luko iz 4 bojnih ladi: „Franz Ferdinand“, „Radetzky“

„Spaun“ in „Zriny“ in 5 torpedovk obstoječa eskadra. Ostane v Trstu več dni.

Utopljenka. Včeraj zjutraj je ribič A. Peret iz Barkovelj pri ribolovu zapazil v morju plavati žensko truplo. Obvestil je zdravniško rešilno postajo. Zdravnik je konstatiral nastop smrti. V njeni bluzi so našli delavsko knjižico, glasečo se na ime Antonija Pregelc, rojena v Postojni, 43 let stara.

Deželno gledališče v Ljubljani.

„Revizor“, opereta v 3 dejanjih, vglasbil K. Weiss. — Weissov „Revizor“ v dobi Luksemburških grofov, valčekovih čarov, sramežljivih Suzan i. t. d. stvar na človeka v resnici prav blagodejno upliva. Že libretto sam na sebi je čeden — posnet je po znani Gogoljevi komediji — godba pa je brez vseh banalnosti in nevsiljiva; včasih ima čisto značaj komične operne godbe. — Premijera „Revizorja“ je bila za nas dogodek posebne vrste, ker je kot dirigent debutiral velenadarjeni slovenski glasbenik g. Niko Štritof. Uspeh je bil v vsakem oziru izvrsten. Nič nismo opazili tiste neprijetne treme, ki je v takih slučajih skoro neizogibna. Čisto smo pozabili, da sedi pri dirigentskem pultu g. kapelnik še-le v prvič. Orkester je bil pod g. Štritofa taktirko jako dober. Sviral je precizno in s pravim temperamentom. Solisti so po večini izpolnili svojo dolžnost. Omenjamo samo gdč. Thalerjevo, ki bi pa vendarle mestoma prav lahko bila boljša, prav dober je bil g. Iličič, g. Bukšek, g. Povhe in g. Križaj, ki sta prav dobro skupaj igrala, dalje g. Goran, g. Peček, g. Plut in g. Molek; naravnost presenetila nas je gdč. Danilova, ki čimdalje bolj kaže svoje velike igralske zmožnosti; dobra sta bila g. Horský in g. Bukšekova, ki je zelo vpoštevavanja vredna moč. Zbor je bil dober. Gledališče ni bilo dobro obiskano. V Ljubljani smo torej pod sedanjim gledališkim režimom prijadrili lako daleč, da občinstvo niti na operete ne hodi več.

Duhovnik na električnem stolu.

Poročilo iz Amerike.

Komaj se je ameriška javnost nekoliko odahnila od senzacionalnega umora 22 letnega milijonarja Beatieja, že ima dnevno časopisje nova vznemirjajoča poročila. Splošno časopisje se ubija z uganko, kaj je vendar moglo privedi mladega duhovnika k dvojnemu umoru. V mestu Boston je bil te dni obsojen duhovnik Richeson na smrt na električnem stolu. Koga nebi zanimala taka tragedija mladega človeka, saj to se vendar redko čuje, da bi bil kak duhovnik obsojen na smrt.

Zadnjič, ko je bil od porote obsojen k smrti milijonar Beatie, še ni bilo tako nerazumljivo umorstvo, saj je dobro znano, da so sinovi ameriških milijonarjev slabo vzgojeni in si predstavljajo svet samo iz denarne vsemoččnosti. Taki neizkušeni mladiči hitro zabredejo v zlo dejanje, ker imajo povsod le slabe zgled, vendar je vsakdo pričakoval, da bo s pomočjo denarja ki je bil na razpolago, pomiloščen. Toda ves ogromni denar ni nič pomagal, moral je plačati umor za umor, milijone pa pustiti svojim mlajšim bratom. In danes stoji pred javnostjo drugi individuum, sicer tudi z milijensko vrečo svojih sorodnikov, a kar je več, on stoji kot učenik morale pred sodiščem.

Meseca oktobra lanskega leta je duhovnik Richeson zastrupil lepo mlado dekle, ko mu je potožila, da bodo posledice njunih medsebojnih razmer postale očitne, da bo postala mati. Prosila ga je sama, naj ji pomaga v tem neprijetnem položaju. Kupil je v lekarni hudega strupa, rekoč, da ga rabi za svojega že starega psa. Ko je pa lekarnar dal primerno množino strupa za psa, je duhovnik zahteval več, lekarnar je pripomnil, da taka množina strupa zadostuje za 20 psov. V malih pilulah je dal Richeson užiti strup mladi deklici pod pretezo, da ji bo s tem odpravil plod. Dekle je kmalu nato umrlo. Richeson je bil dva dni potem umoru aretiran in je umor seveda tajil.

Preiskava pa je dognala, da je on izvršil umor, ker se je dekleta naveličal in ker je dobil novo dekle bogatih starišev. Značilno je tudi, da je bil duhovnik aretiran pri stariših novega dekleta in o smrti svoje prejšnje ljubice ni hotel ničesar slišati. Stariši nove njegove ljubice so hoteli duhovnika rešiti, da odvrnejo od svoje hiše sramoto in so v ta namen najeli drage — najboljše advokate in založili cel milijon dolarjev, da rešijo čast sebi in življenje duhovniku — morilecu.

Dokazi so pa bili preočiti in to je uvidel tudi on sam in se je skušal okrog božica v svoji celici s kosom pločevine usmrtiti in sicer pričel je na delikatnem mestu, uničil si je možgno. Le nujni pomoči zdravnik se je posrečilo, da je ostal pri življenju. Par dni pred poroto pa je izdal pisano izjavo, v kateri je priznal, da je morilec svoje ljubice.

S tem se je obsodil sam. Obrana je bila hitro končana, glasila se je: duhovnik Richeson bode plačal za svoj dvojni umor na električnem stolu dne 14. maja letošnjega leta.

Ko so ga zopet odpeljali v celico, posegel je po breviju in hlastno čital psalme. Upa pa, da ga bode pomilostil governor na dosmrtno ječo in v ta namen moli goreče pobožne psalme.

Razloček med milijonarjem Beatiejem in duhovnikom Richesonom je ta, da Beatie je do zadnjega dne tajil umor mlade svoje žene in da ga ni potrla ne obsodba na smrt in ne pogled na mrtvaški stol, kateremu se je prosto bližal, ne pogled na dvanajstorico mož, ki so sedeli ob strani stola kot državne priče eksekucije, jeklenih živcev je sedel na stol. Richeson pa je obupan, duševno in telesno pobit.

Ne stan, ne denar nemore brzdati v živinskem nagonu nekaterih ljudi, ali naj potem milujemo njih, ali njih dejanja. Najbolje oboje, obenem pa konstatirati, da vsi cerkveni „žegni“ nemorejo obvarovati človeških strasti, kajti čim bolj se prikrivajo, tem brutalnejše izbruhnejo slej ali prej in za seboj v blato potegnejo nedolžne žrtve.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. jan. Danes zjutraj se je že več dni oblačno nebo še bolj pooblačilo, zaradi silno goste megle, trgovine, hiše in tramvaji so bili razsvetljeni kot po noči. To se sicer na Dunaju pripeti večkrat, toda tako tema kot danes še ni bila nikoli v takih slučajih.

Dunaj, 24. jan. „N. W. Tagblatt“ prinaša iz dobro poučenih krogov, da se imenuje za naslednika vatikanskega nuncija Bawone bruseljski nuncij monsg. Tolli. Pa tudi monsg. Aversa, prideljen v pomoč dunajski nuncijaturi, pride v pošte.

Pulj, 24. jan. Mestni delavci, 300 po številu so stopili v stavko, ker niso dobili nobenega odgovora na svoje zasteve. V plinarno pridejo zvečer kurjači iz arzenala, da ne bo mesto brez razsvetljave. Vsled tega vlada med stavkujočimi veliko razburjenje.

Budimpešta, 24. jan. Ministrski predsednik grof Stürgkh je včeraj zvečer dospel tusem. Obisk ima pred vsem prijateljski značaj. Stürgkh je prišel samo izraziti čestitke ogrskemu tovarišu grofu Khuen-Hedervaryju na njegovem ozdravljenju. Danes popoldne se je ministrski predsednik že vrnil na Dunaj.

Pariz, 24. jan. „Figaro“ je dobil iz Perima brzopjavko, da je italijansko vojno brodovje ustavilo parnik avstrijskega Lloydja „Bregenz“. Blago na parniku je zaplenjeno. Podrobnosti še niso znane.

Pri tržaškem Lloydju še ni doslej došlo nobeno obvestilo o zaplenitvi. (Op. ured.)

Pariz, 24. jan. Pri razkladanju Duvalovega zrakoplova s parnika „Carthage“ na suho v Tunisu je neki italijanski delavec močno sunil v zrakoprov, da se je ves razsul. Delavec je pobegnil, a je bil slednjič aretiran.

Peterburg, 24. jan. Cesarska ronbina bo zapustila Peking in se preselila v Mandžurijo.

Mladi principi cesarske rodbine Mandžu organizirajo po deželi čete v obrambo dinastije.

London, 24. jan. Državni podtajnik pri kolonialnem uradu Štolf, trdi da njegova pot v London nima nič opraviti z nakupom novih kolonij, kot se je to po časopisju poročalo. Portugalski poslanik v Londonu izjavlja, da njegova vlada nima namena prodajati kolonij. Vnanja politika Portugalske sloni na zvezi z Anglijo, ter ne more slediti drugim političnim kurzom.

Madrid, 24. jan. Canalejas je včeraj dementiral glasove, da hoče španska vlada odstopiti. Vlada bo sporazumno s parlamentom nadaljevala svoje delovanje.

Washington, 24. januara. O revoluciji v Equadorju prihajajo državnemu departementu poročila, da so vladne in revolucionarne čete v Quayaquil-u sklenile mir, ter je s tem revolucija v Equadorju končana.

Razne vesti.

* **125 vojakov ozeblo pri cerkveni slavnosti.** Iz Lvova poročajo: Pretekli petek je bil praznik blagoslavljanja vode v grško-katoliški cerkvi. Ceremonijo je opravljal grško-katoliški škof Šeptycki ob asistenci stolnega kapitelja in saškega princa-dubovnika Maksa. K blagoslavljanju je bil komandiran tudi večji oddelek pehote, ki je moral stati na prostem od 8 do 12 dopoldne pri 18 stopinjah mraza. Po končani slovesnosti je moral rešilna postaja odpeljati v bolnico 125 vojakov, kateri so popolaoma ozebli. Vojakom so ozeble roke in ušesa. Vojna uprava bo, kakor običajno, skušala dementirati to poročilo.

* **Čudno drevo.** V Indiji raste posebno drevo, ki bi se lahko nazvalo „pisalno drevo.“ Posebna lastnost tega drevesa je ta, da ima v sebi tekočino, ki je podobna črnilu, s katero lahko piše po belem papirju. Kot pero urezana vejica tega drevesa piše ravnotako, kakor najnovejša držala, ki hranijo v svoji sredini črno tekočino. S tako vejico se lahko piše dalj časa. Če se vejica posuši, se dene v vodo in nato piše ne črno, ampak nekoliko svetlo sivo.

* **Šestindeset let v norišnici.** V Nizje-avstrijski norišnici Steinhof pri Dunaju je umrl te dni Konrad Knoll, ki je bil še nekoga praškega profesorja in je bil v mladih letih znanec nemškega pesnika Grillparzerja. Rojen je bil l. 1833., ter je dosegel visoko starost 78 let. Ljubil je mrzle kopeli in še dan pred smrtjo si je želel „mrzli tuš“. Razne medicine je sovražil in je govoril, da zdravila najbolje nanj učinkujejo, če mu jih vlijejo na plešo.

* **Imejteljica „salona“ aretirana.** Dunajska policija je predvčerajšnjim aretirala v okraju Wieden lastnico tolerančne hiše in voditeljico „salona“, kamor so se shajali dunajski aristokratje, Gabrijelo Onderko pl. Hohenberg.

* **0 luni.** Lisi „American Journal Examiner“ poroča o več zanimivih razkritjih na luni, glasom katerih bi bila lune odtrgana od naše zemlje tam, kjer se nahaja sedaj Tihi ocean. Ta teorija pa ni nova, četudi je mogoče čudna, vendar je bila že pred več leti lancirana od italijanskega zvezdoznanca in učenjaka Fr. Cocco-Licciardello iz Katanije, ki je zasledoval teorije velikega učenjaka patra Secchija. On namreč trdi, da se je v eni strahovitih kriz nase zemlje odtrgal del sestoječ iz plinov, vode in drugih tekočin, iz česar je nastalo dvoje svetov, planet luna in naša zemlja. Zdi se, da skoro z gotovostjo zatrja Cocco, da je oni del odtrganega sveta ležal na mestu, kjer je danes Tihi ocean. Prof. Pickering torej, ko razglša to novico svetu kot svojo iznajdbo, dela krivico italijanskemu zvezdogledu Fr. Cocco-Licciardello.

Kupim vozček z tremi kolesi za vožnjo bolnika. Naslov pove upravništvo „Jutra“ v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z n. z.

4¹/₂ 0

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po

2

0

brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Adresar

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, združništvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izide v par dnevih v založništvu turške

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne označbe vsebine so trijezične in sicer slovenske, nemške in italijanske.

Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobiten trgovec, obrtnik in industrijec v njem inserira, umen konsument išče v njem producenta.

Naprodaj

so v Poli in v okolici v lepi legi zemljišča primerna za poljedelstvo sadne in zeljske vrte in za vinograde zelo pripravna. Pri najmanjšem nakupu 1000 m² je cena 1 m² K 150. Zelo ugodni plačilni pogoji. Natančnejša pojasnila se dobijo v pisarni gospoda Konrada Karola Exner, Trst Piazza Caserma št. 1, ali pa pri gosp. Karl Čermak v Poli Via Dignano šte. 34.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarški mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana — Jurčičev trg št. 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih jestvin, finih namiznih in desertnih vin, likerjev, knjaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

— Številka telefona 291. —

Čitajte in strmite!

600 kosov, med njimi v ognju pozlačena ura za 4 K 20 vin.

Krasna v ognju pozlačena, fina anker rem. ura s pozlačeno ploščo s številkami in 36 urnim dobrim idočim orodjem s triletno garancijo. Krasna kravatna igla s simili briljantom, v ognju pozlačen prstan za gospode ali dame, krasen collier z 150 orijentalških biserov, najmodernejši ženski nakit, krasni gumbi za manšete, ovratnike in prsa, 3% double zlato; 6 kosov pravih platnenih robcev, krasno pisalno orodje iz niklja, krasno toaletno zrcalo v etuiju, lepo dišeče toaletno milo, vezan notes, 72 angleških pisarniških peres, 20 korespondenčnih predmetov, ki so neobhodno potrebni za vsako družino. Vse skupaj, z zlato uro vred, ki je sama vredna toliko, stane samo 4 K 20 vin. Odpošilja se

po poštne povzetju po eksportni trgovini H. Spingarn. Krakov št. 328

Pri naročilu dveh paketov dodam še lep žepni nož z dvema oštrina brezplačno. Pri vsakem nadaljnjem paketu še en nož.

Komur ne ugaja, se vrne nazaj in je torej vsak riziko izključen.

Hôtel „TRIGLAV“

na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe za tujce, dobra kuhinja, najboljša vina, cene nizke.

Kavarna z biljardom.

LOVRO HUMER, hotelir.

Kavarna „Central“

Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsaki dan

K O N C E R T

damskega in moškega zbora

„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9 uri.

Za obilen obisk se priporoča

Vstop. prost.

St. Miholič.

Kavarna je celo noč odprta.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženske in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastonj.

Najboljše ure „UNION“.

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani

nasproti Frančiškanske cerkve.